

Ten geleide

Willy de Haes¹, Marijke Ruiter¹, Hans Saan,¹ Margreet Bloemers¹, Paul Kocken¹, Marijke Mootz¹

Het TSG besteedt aandacht aan vele aspecten van de publieke gezondheid. Daarbij ligt de nadruk sterk op onderzoeksresultaten. Maar we weten dat er – naast ‘evidence based practice’ waarvoor deze resultaten een basis vormen – grote behoefte is aan ‘practice based evidence’. Daarover is in het TSG geleidelijk steeds meer te lezen. In dit nummer staat gezondheidsbevordering (GB) centraal, een werkgebied dat volop in ontwikkeling is en waarvan men veel verwachtingen heeft, maar vaak teleurgesteld is over de waargenomen resultaten. Daarom is dit nummer gewijd aan dit vakgebied.

We vroegen ons af: wat zijn de praktijkervaringen van mensen die GB als taak hebben? Wat ervaren zij als cruciale factoren voor succes? Hoe organiseer je een interventie zodanig dat je een effectief resultaat bereikt? Wat vindt men op de werkvloer van de ondersteuning die door landelijke organisaties wordt geboden? Welke steun ervaart men van het CGL en de Inspectie? En welke steun ervaart men van de onderzoeksprogrammering van ZonMw? Is men blij met de beleidslijnen die VWS schetst in de preventienota's? Met dergelijke vragen hebben wij het veld benaderd. Vervolgens vroegen wij de landelijke partijen naar hun visie en hun reactie op de waargenomen signalen.

Dat alles leidt tot een genuanceerde diagnose van wat er leeft bij belangrijke spelers in het veld. Vervolgens heeft de kernredactie daarop gereflecteerd en gediagnosticeerd wat er in de komende jaren zou kunnen gebeuren om de gezondheids-situatie van de Nederlandse burgers effectiever te verbeteren. Daarmee is deze Special van het TSG een aanvulling op de recente VTV en de SGZ. Bij de diagnose en remedie die deze twee documenten geven, bieden wij een aanvullend perspectief voor een efficiëntere en effectievere aanpak van de GB in de toekomst.

We spraken met 20 ervaren praktijkmensen, werkzaam in de GB en de GGZ-Preventie. We vroegen hen successen en knelpunten te beschrijven om zo een variatie van veldervaringen te kunnen schetsen. Het hadden tientallen gesprekken meer kunnen zijn. We kozen voor een gesprek en vroegen hen daaruit enkele punten uit te schrijven. Niet alle werkers zijn gewend artikelen voor een tijdschrift te schrijven. Dat hoort immers niet bij hun taak, schrijven moet in de eigen tijd. Daarom lezen we ook zo weinig bijdragen uit de praktijk. We zijn de auteurs van de

praktijkartikelen dan ook erg dankbaar voor hun bijdragen aan dit nummer. Voorts hopen wij dat vele andere praktijkwerkers in de toekomst bijdragen zullen schrijven over de successen en over de worstelingen om deze te bereiken. Misschien is het een oplossing als een redacteur interviewt en een opzet schrijft die hij dan samen met de geïnterviewde uitwerkt tot een praktijk-artikel. Daarvoor is in TSG de rubriek Praktijk beschikbaar. De redacteurs helpen daarbij de praktijk-auteurs graag bij het uitwerken van hun artikel.

Het is ons gebleken dat even afstand nemen en rustig en beschouwend nadenken over het eigen werk – want dit gebeurde tijdens de interviews – als een luxe werd ervaren en zeer werd gewaardeerd. Daarvoor ontbreekt immers meestal de tijd.

Het levert echter zeer veel inzichten op. Daarom stellen we voor om deze aanpak over enkele jaren te herhalen en te bezien welke van de gesuggereerde verbeteringen zijn gerealiseerd en of dit al tot betere resultaten heeft geleid.

Wij zijn overtuigd dat het ook voor andere delen van de publieke gezondheid nuttig kan zijn om een vergelijkbare exercitie uit te voeren. Het directe contact met de werkers in de praktijk kan voor landelijke werkende beleidsmensen een schat aan inzichten opleveren over wat er nodig is om die praktijk beter te laten functioneren. Wij hopen dat dit speciale nummer u aanleiding geeft om mee te denken over de aanpak die nodig is om gezondheidsbevordering meer effectief te maken.

Wij hopen ook dat u uw reacties op dit speciale nummer zal willen insturen. Wij staan er open voor in onze rubriek Forum. Ook hopen wij dat u uw eigen ervaringen zal willen rapporteren op dezelfde manier als de praktijkartikelen in dit nummer. De rubriek Praktijk is er voor.

Al met al is dit een extra dik nummer geworden (met dank aan het NIGZ om dit mogelijk te maken). Wie snel wil lezen of weinig tijd heeft kan de essentie oppakken uit de Introductie waarin we het probleem schetsen (p 207), en vervolgens de terugblik (p 254) en de conclusies en aanbevelingen voor de toekomst lezen (p 255) Gezondheid duurzaam bevorderen met de reflectie hierop van het Ministerie van VWS (p 267). De overige bijdragen bevatten echter zoveel waardevolle informatie, dat men ook deze zeker aandacht moet geven. Het zijn korte artikelen, dus dat moet lukken. En ... het is vakantie.

---

¹ Het kernredactieteam
Hans Saan, Healthy Alternatives
Willy de Haes, Cuwaert Health Promotion
Marijke Mootz, ZonMw
Margreet Bloemers, ZonMw
Paul Kocken, TNO Kwaliteit van leven
Marijke Ruiter, Trimbos Instituut